

ЧЕТВРТА СЕСИЈА (Свечана сала)

Председавају: Виктор Савић и Марина Курешевић

- 15:50–16:05 Милена Зорић Латовљев, *Називи за њраве, корење и друге аромайическе вештии у Искусном подрумару З. Орфелина*
- 16:05–16:20 Александар Милановић, „Посрбљавање” Орфелиновој Искусног подрумара у XIX веку
- 16:20–16:35 Виктор Савић, *Два шестаменића Јована Рајића (1772, 1801)*
- 16:35–16:50 Биљана Бабић, *Девеи њрича из Рајићевој Цветника у зрцалу ѡревода*
- 16:50–17:05 Марина Курешевић, *Функционалноштилске одлике Рајићевој Мореплавенија из 1758. ѡдине (ѡрилој ѡзнавању језика старе српске ѡуѡоисне ѡрозе)*
- 17:05–17:20 Бранислав Веселиновић, *Из ѡворбе речи у народном језику Јована Рајића*
- 17:20–17:35 Дискусија
- 17:35 ЗАТВАРАЊЕ СКУПА

Матица српска

Одељење за књижевност и језик

Одељење за ликовне уметности

Филозофски факултет

у Новом Саду

Научни скуп

ЗАХАРИЈА ОРФЕЛИН И ЈОВАН РАЈИЋ: ЖИВОТ И СТВАРАЛАШТВО СЛАВЕНОСРПСКИХ ПОЛИХИСТОРА (1726–2026)

Поводом 300 година од рођења

Захарије Орфелина (1726–1785) и Јована Рајића (1726–1801)

Матица српска

Нови Сад, 14–15. мај 2026. године

Организациони одбор

Проф. др Драган Станић, председник Матице српске

Проф. др Миливој Алановић, Филозофски факултет у Новом Саду

Проф. др Исидора Бјелаковић, секретар Одељења
за књижевност и језик Матице српске

Проф. др Владимир Симић, секретар Одељења
за ликовне уметности
Матице српске

Проф. др Радослав Ераковић, Филозофски факултет у Новом Саду

Проф. др Ненад Нинковић, Филозофски факултет у Новом Саду

Проф. др Владимир Вукашиновић,
Православни богословски факултет у Београду

Секретари Организационог одбора

Др Милена Кулић

Мср Весна Гајић

Мср Љиљана Дражић

Пријатељи Научног скупца

Библиотека Српске патријаршије, Београд

Винарија Живановић, Сремски Карловци

ТРЕЋА СЕСИЈА (Свечана сала)

Председавају: Радослав Ераковић и Јелена Марићевић Балаћ

14:00–14:15 Милан Ивановић, *Природа и обим Орфелиновог удела у развоју српског енциклопедизма*

14:15–14:30 Александра Брајовић, Протонационални мотиви у стиховима Захарије Орфелина и Јована Рајића – *Песнь историческаја и Трагедија сиреч печалнаја повјест о смрти и последњаго царја српског Уроша Пјавића*

14:30–14:45 Јелена Марићевић Балаћ и Милена Кулић, *Бој змаја с орлови Јована Рајића кроз његово српско књижевност*

14:45–15:00 Ленка Настасић, *Смеховно обликовање јунака у Боју змаја с орлови Јована Рајића и Дервишу Сибијега Бурђевића*

15:00–15:15 Радослав Ераковић, *Између орла и змаја: његове визије геополитичких „сраженија” у делима Јована Рајића и Јована Хаџића*

15:15–15:30 Дискусија

15:30–15:50 Пауза за кафу и освежење

ДРУГА СЕСИЈА (Свечана сала)

Председавају: Александар Милановић и Ана Мацановић

- 11:50–12:05 Ана Мацановић, *Скица Орфелиновој интелектуалној профила на основу садржаја његове библиотеке (с посебним освртом на лингвистику)*
- 12:05–12:20 Исидора Бјелаковић, *Језик њисама Захарије Орфелина*
- 12:20–12:35 Јелена Стошић, *О лексикографском раду Захарије Орфелина*
- 12:35–12:50 Ненад Ивановић, *О Орфелиновом ауторству „анонимној бечкој речника“ (1790, 1791) из уџла историјске лексикографије*
- 12:50–13:05 Наташа Драгин, *Ламентии Захарије Орфелина у светлу језичке и културне климе XVIII века*
- 13:05–13:20 Дискусија
- 13:20–14:00 РУЧАК

ПРОГРАМ

Четвртак 14. мај 2026.

10:00 ОТВАРАЊЕ

Поздравне речи

Проф. др Драган Станић, председник Матице српске
Проф. др Миливој Алановић, декан Филозофског факултета у Новом Саду
Проф. др Исидора Бјелаковић, секретар Одељења за књижевност и језик Матице српске

ПРВА СЕСИЈА – Пленарна предавања (Свечана сала)

Председавају: Исидора Бјелаковић и Владимир Симић

- 10:30–10:45 Владимир Симић, *Умјенички свети Захарије Орфелина*
- 10:45–11:00 Владимир Вукашиновић, *Монашка њравила Јована Рајића и Аџанасија Димиријевића Секереша – сусрећ светиова у Карловачкој митрополији*
- 11:00–11:15 Горан Максимовић, *Личности и књижевна дјела Захарије Орфелина и Јована Рајића у историјама и њреједима српске књижевности*
- 11:15–11:30 Ђорђе Ђурић, *Извори и метод у историографским делима Јована Рајића и Захарије Орфелина*
- 11:30–11:45 Саша Јашин, *Уџицај стваралаштва Захарије Орфелина и Јована Рајића на развој румунској њросветијелства*
- 11:45–12:00 Драган Станић, *Идеја родољубља и смисао карловачкој заветиа у српској барокној лирици: „Серблија“ Јована Рајића и „Плач Србији“ Захарије Орфелина*
- 12.00–12.15 Дискусија
- 12:30–13:30 Отварање изложбе *Свечани њоздрав Орфелину и Рајићу*
Владимир Симић, Исидора Бјелаковић
Коктел уз вино из *Винарије Живановић* (Сремски Карловци)

ДРУГА СЕСИЈА (Свечана сала)

Председавају: Ненад Нинковић и Исидора Точанац Радовић

- 13:30–13:45 Исидора Точанац Радовић, *Јован Рајић и терезијанска реформа у Карловачкој митрополији*
- 13:45–14:00 Ненад Нинковић, *Захарије Орфелин и реформе Марије Терезије у Карловачкој митрополији*
- 14:00–14:15 Горан Васин, *Век од смрти Јована Рајића у времену његовог јарха Георгија Бранковића*
- 14:15–14:30 Жарко Војновић, *Историјски контекст насланка Представке Марији Терезији и њене теолошке импликације*
- 14:30–14:45 Марко Кричка, *Прописи Захарије Орфелина, школска реформа у Хабзбуршкој монархији и принцип једнообразности*
- 14:45–15:00 Дискусија
- 15:15–16:00 Пауза за ручак, кафу и освежење

ТРЕЋА СЕСИЈА (Свечана сала)

Председавају: Александра Человски и Срђан Орсић

- 16:00–16:15 Александра Человски, *Радови Захарије Орфелина у збирци графика Галерије Мајнице српске*
- 16:15–16:30 Јелена Тодоровић, Игор Кекељевић, *Свечани поздрав Мојсеју Путнику Захарије Орфелина – проучавање и надградња*
- 16:30–16:45 Златан Стојадиновић, *Стефан Новаковић: бечки шtamпар Захарије Орфелина и Јована Рајића*
- 16:45–17:00 Срђан Орсић, *Орфелин, Рајић, Српска Атина: новосадски дани, догађаји и дела славеносрпских поличислота*
- 17:00–17:15 Персида Лазаревић ди Ђакомо, *У корак с временом: руководство Јована Рајића о познавању земље и воде (1762)*
- 17:15–17:30 Слободан Нинковић, *Вечни календар Захарије Орфелина: стилно надахнуће*
- 17:30–17:45 Растислав Стојсављевић, *Географске појаве у Вечном календару Захарије Орфелина*
- 17:45–18:00 Дискусија

Петак 15. мај 2026.

ПРВА СЕСИЈА (Свечана сала)

Председавају: Нада Савковић и Драгана Грбић

- 10:00–10:15 Нада Савковић, *Захарија Орфелин и Trattato de' doveri generali del suddito verso il Principe (Venezia, 1760)*
- 10:15–10:30 Ана Кречмер, *Захарија Орфелин и његово доба (на поцима српског просветиштва)*
- 10:30–10:45 Дмитрий Георгиевич Полонский, *Джамиля Нуровна Рамазанова, Малоизвестные экземпляры изданий сочинений Йована Раича и Захарии Орфелина в библиотеках России и их значение для истории русско-сербских связей конца XVIII – XIX веков*
- 10:45–11:00 Драгана Грбић, *Мали катихизис у свету аутобиографској и митрополитској у опису Јована Рајића*
- 11:00–11:15 Вања Станишић и Минерва Траиловић Кондан, *Румунски примери у Орфелиновој Калиграфији*
- 11:15–11:30 Дискусија
- 11:30–11:50 Пауза за кафу и освежење